УКООПСПІЛКА
ЛЬВІВСЬКА КОМЕРЦІЙНА АКАДЕМІЯ

МІЖНАРОДНА ТОРГІВЛЯ

ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
ДЕННОЇ ТА ЗАОЧНОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ
ГАЛУЗІ ЗНАНЬ 0302 «МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ» ТА
0305 «ЕКОНОМІКА ТА ПІДПРИЄМНИЦТВО»

ЛЬВІВ
Видавництво Львівської комерційної академії
2012

Укладач: к.е.н., доц. Семів С. Р.

Рецензенти: д.е.н., доц. Флейчук М. І., к.е.н., доц. Полякова Т. П.

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету МЕВ
Протокол № 9 від 1 липня 2011 р.

© Семів С. Р.,
2012

ВСТУП

На сучасному етапі важливим фактором трансформації та розвитку економіки України є активна участь у міжнародному поділі праці та інтеграційних процесах шляхом ефективного здійснення зовнішньоторговельної діяльності, підвищення конкурентоспроможності національної економічної системи. Вказаним посилюється важливість вивчення сучасних тенденцій розвитку міжнародної торгівлі, теоретичних засад становлення глобальних торговельних процесів, практичних аспектів підготовки, укладання й реалізації зовнішньоторговельних угод та контрактів, поглиблення цієї проблематики у підготовці студентів.

Головна мета вивчення дисципліни «Міжнародна торгівля» − формування у майбутніх фахівців системи теоретико-прикладних знань про сучасну роль, функціональне наповнення та інструментарій міжнародної торгівлі у висококонкурентному середовищі. Вивчення студентами даної дисципліни сприяє вмінню застосовувати теоретичні знання у майбутній практиці, набуттю теоретичних і практичних навиків обґрунтування ефективності торговельних операцій з зарубіжними партнерами, їх укладення і здійснення. Основними завданнями вивчення дисципліни є вивчення форм організації та інструментів державного регулювання міжнародної торгівлі, практики наднаціонального регулювання міжнародних торговельних відносин; набуття вмінь розраховувати й аналізувати основні показники міжнародної торгівлі, набуття навичок документального оформлення торговельних угод.

Проблематика вивчення міжнародної торгівлі охоплює питання історії становлення та сучасних тенденцій розвитку зовнішньоторговельних відносин у світі та в Україні, теорії та концепції розвитку міжнародної торгівлі, характеристики прямих та опосередкованих зовнішньоторговельних операцій. Наступними блоками питань є прикладні маркетингові аспекти забезпечення процесу підготовки та виконання експортно-імпортних операцій. При цьому розглядаються важливі питання організації досліджень зарубіжних ринків, відбору потенційних покраїнних ринків, розробки продуктово-асортиментної, збутово-розподільчої та контрактно-цінової політики, які є суттєвими чинниками успішної діяльності експортерів на зовнішньому ринку.

У межах вивчення питань техніко-економічного обґрунтування зовнішньоторговельних операцій вивчаються прикладні аспекти оцінки та аналізу ефективності показників зовнішньої торгівлі. Такі дослідження є важливими у контексті відбору та ранжування найбільш ефективних експортних операцій, визначення оптимальних експортних та імпортних стратегій. Вивчення різноманітних аспектів підготовки та укладання міжнародних контрактів для різних видів зовнішньоторговельних операцій дозволить студентам отримати практичні навики контрактної роботи, формулювання основних умов контрактів та виконання контрактів з врахуванням торговельних традицій на різних зарубіжних ринках.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

Методика вивчення курсу «Міжнародна торгівля» для студентів денної та заочної форм навчання базується на поєднанні лекційних, семінарських, практичних занять та самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів є важливою складовою навчального процесу. Самостійна робота є основним засобом оволодіння студентами навчальним матеріалом у вільний від занять час. В результаті виконання завдань самостійної роботи студент повинен засвоїти наступні вміння:

- узагальнювати інформацію про стан та проблеми розвитку зовнішньоторговельних відносин окремих країн;
- аналізувати показники ефективності діяльності підприємств при здійсненні зовнішньоторговельних операцій;
- обґрунтовувати пропозиції та рекомендації щодо формування комплексу міжнародного маркетингу експортно-орієнтованого підприємства;
- професійно оцінювати рівень підготовки окремих розділів зовнішньоторговельних контрактів.

Вивчення особливостей розвитку світових ринків товарів та послуг дозволить студентам отримати практичні навики зовнішньоекономічних операцій, формулювання основних умов міжнародних угод з врахуванням економічних традицій на різних зарубіжних ринках.

Мета контролю виконання завдань самостійної роботи студентів – отримання інформації про рівень і правильність самостійного засвоєння студентом проблемних питань з курсу „Міжнародна торгівля”.

Запропоновані завдання самостійної роботи студентів передбачають закріплення отриманих на лекційних заняттях знань про порядок організації та проведення роботи із збору та аналітичної обробки інформації у сфері міжнародних торговельних відносин.

1. ПЛАНИ СЕМІНАРІВ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

ЗМІСТОВНЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТА СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНИХ ВІДНОСИН

ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ І ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНА ТОРГІВЛЯ»

План

1. Предмет, мета та основні завдання вивчення дисципліни.
2. Показники розвитку міжнародної та зовнішньої торгівлі.
3. Основні теорії та концепції розвитку міжнародної торгівлі.

Питання та завдання для самостійної роботи

1. Переваги та фактори розвитку міжнародних торговельних зв’язків.
2. Поняття «міжнародна» та «зовнішня торгівля».
3. Об’єктивні передумови інтернаціоналізації економіки.
4. Класичні теорії міжнародної торгівлі.
5. Теорема Хекшера-Оліна та парадокс Леонтьєва.
6. Технологічні теорії та концепції розвитку міжнародної торгівлі.
7. Сучасні теорії та концепції розвитку міжнародної торгівлі.

Завдання 1. Розв’язати тестові завдання до теми [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 2. Виконати індивідуальне завдання № 1 та № 2 [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 3. Підготувати тематичну доповідь або реферат із теми.

Завдання 4. У рейтингу конкурентоспроможності країн світу [114], що публікується щороку Всесвітнім економічним форумом, провідні позиції займають так звані “Азіатські тигри”. Вказати, які країни належать до цієї групи, та охарактеризувати особливості та проблеми розвитку їх зовнішньоторговельних зв’язків. Окреслити перспективи торговельної співпраці України з країнами цієї групи.

Завдання 5. У таблиці 1 наведені дані про макроекономічні показники та чисельність населення у країнах, що є найбільшими експортерами світу у 2010 р. (за даними МВФ [119] та СОТ [112; 118]). Визначити показники експорту на душу населення, експортні квоти, частку країн у світовому ВВП та експорті. Проаналізувати експортну спеціалізацію вказаних країн, рівень відкритості національних економік та визначте її вплив на економічний розвиток. Як вплинула світова фінансова криза на показники розвитку

зовнішньої торгівлі аналізованих країн?

Таблиця 1

Основні макроекономічні показники та чисельність населення у найбільших країнах-експортерах у 2010 р.

Країна	Номінальний ВВП, млн. дол. США	Обсяги експорту товарів, млрд. дол. США (2009 р.)	Чисельність населення, млн. осіб
Китай	5 878 257	1 202	1 341,414
Німеччина	3 315 643	1 121	81,603
США	14 657 800	1 057	309,997
Японія	5 458 872	581	127,483
Нідерланди	783 293	499	16,605
Франція	2 582 527	475	62,960
Італія	2 055 114	405	60,340
Бельгія	465 676	370	10,924
Великобританія	2 247 455	351	62,222
Росія	1 465 079	304	140,367
Світ у цілому	**62 909 000**	**12 461**	**6 928,198**

Завдання 6. Визначити, які країни належать до групи “Великої вісімки”. Як вплинула світова фінансова криза на показники розвитку зовнішньої торгівлі в цих країнах? Які існують проблеми торговельної співпраці України з цими країнами на сучасному етапі?

Завдання 7. Проаналізувати сучасні особливості діяльності найбільших ТНК на світових ринках товарів та послуг [115] та їх глобальні експортні стратегії. Яким критеріям повинна відповідати компанія, щоб вважатися транснаціональною? Які з найбільших світових ТНК представлені в Україні? Визначте позитивні та негативні наслідки зовнішньоторговельної діяльності ТНК для економіки нашої країни. Який внесок ТНК у розвиток сучасної міжнародної торгівлі? Визначити вітчизняні корпорації, які можна вважати транснаціональними. Охарактеризувати їх зовнішньоторговельну діяльність.

Завдання 8. У 2011 році у країні А всього спожито продукції легкої промисловості на 3500 млн. дол. США. Імпортна квота складає 10%. Частка імпортної продукції легкої промисловості у загальній структурі імпорту товарів складає 12%. Загальний обсяг експорту становить 2950 млн. дол. США. Розрахувати:

1. Зовнішньоторговельний оборот.
2. Торговельний баланс.

Завдання 9. Країна В експортувала металопродукції в 2010 році на 3820 млн. дол. США. У 2011 р. обсяг виробництва металопродукції в країні склав 9810 млн. дол. США, що на 5% більше, ніж у 2010 р. Розрахувати експортну квоту у 2010 році.

Завдання 10. У країні А за 2011 рік зовнішньоторговельний оборот по товарах склав 33,37 млрд. дол. США, у тому числі експорт товарів - 18,1 млрд. дол. США. Частка чорної металургії в імпорті дорівнює 7,8%. У країні В зовнішньоторговельний оборот по товарах у 2011 році склав 25,6 млрд. дол. США, експорт - 12,3 млрд. дол. США. Частка чорної металургії в імпорті дорівнює 10,5%. Споживання в кожній із країн чорної металургії - 3,7 млрд. дол. США. Розрахувати імпортну квоту в країнах А і В. Проаналізувати, яка з країн має більші переваги в зовнішній торгівлі чорною металургією і чому.

Література:

[**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

ТЕМА 2. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ

План

1. Головні етапи розвитку міжнародної торгівлі.
2. Основні форми торгівлі в Стародавньому світі.
3. Зміни у виробничій спеціалізації країн і міжнародна торгівля.

Питання та завдання для самостійної роботи

1. Роль торгівлі в економічному розвитку країн Старого світу.
2. Система міжнародного обміну в епоху феодалізму.
3. Міжнародна торгівля як фактор економічної могутності держави.
4. Роль міжнародної торгівлі як стимулюючого фактору великих географічних відкриттів XV-XVII ст.
5. Характерні ознаки міжнародної торгівлі колоніального періоду.
6. Голландська Ост-індська компанія.
7. Крах колоніальної системи, розвиток мануфактур як новий етап розвитку міжнародної торгівлі.
8. Виникнення нових видів транспорту і їх вплив на розвиток міжнародних торговельних контактів.
9. Розвиток зовнішньої торгівлі на Україні у стародавні часи.

Завдання 1. Розв’язати тестові завдання до теми [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 2. Підготувати тематичну доповідь або реферат із теми.

Література:

[**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [118]; [119].

ТЕМА 3. ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ СРСР (1960-91 РР.) ТА ЇХ НАСЛІДКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

План

1. Історичні передумови становлення та розвитку зовнішньої торгівлі України.
2. Характерні тенденції розвитку зовнішньої торгівлі СРСР (1960-91 рр.) та місце у ній України.
3. Реформа управління зовнішньою торгівлею СРСР та її наслідки для України.

Питання та завдання для самостійної роботи

1. Зовнішньоторговельні зв’язки України у часи Козацько-гетьманської республіки.
2. Зовнішня торгівля України у період НЕПу.
3. Зовнішньоторговельні відносини України у повоєнний період.
4. Передумови зовнішньоекономічної кризи 1986-91 рр.
5. Формування галузевої спеціалізації зовнішньої торгівлі України у межах СРСР.

Завдання 1. Розв’язати тестові завдання до теми [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 2. Підготувати тематичну доповідь або реферат із теми.

Література:

[**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело**

посилання не знайдено.]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

ТЕМА 4. ТОРГІВЛЯ В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

План

1. Етапи становлення зовнішньої торгівлі України.
2. Географічна орієнтація та товарна структура вітчизняної зовнішньої торгівлі.
3. Зовнішня торгівля України в умовах вступу до СОТ.

Питання та завдання для самостійної роботи

1. Кризові тенденції торговельних зв'язків України в 1991-1999 рр.
2. Вплив світової фінансової кризи на зовнішньоторговельні зв'язки України.
3. Проблеми негативного сальдо торговельного балансу.
4. Регіональні особливості розвитку зовнішньоторговельних зв'язків України.
5. Проблеми імпортної залежності економіки України.
6. Торговельні конфлікти України та Росії.
7. Проблеми розширення зовнішньоторговельних відносин України та ЄС.

Завдання 1. Розв'язати тестові завдання до теми [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 2. Виконати індивідуальне завдання № 3 та 4 [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 3. Підготувати тематичну доповідь або реферат із теми.

Завдання 4. На основі даних таблиці 2 розрахувати зовнішньоторговельний оборот України і зовнішньоторговельний баланс, проаналізувати динаміку зовнішньої торгівлі, зробити висновки. Визначити причини негативного сальдо зовнішньої торгівлі в окремі роки.

Таблиця 2

Показники зовнішньої торгівлі товарами України, млн. дол. США

Роки	Експорт	Імпорт	Зовнішньоторговельний оборот	Торговельний баланс
1997	14231,9	17128,0		
1998	12637,4	14675,6		
1999	11581,6	11846,1		

2000	14572,5	13956,0		
2001	16264,7	15775,1		
2002	17957,1	16976,8		
2003	23066,8	23020,1		
2004	32666,1	28996,8		
2005	34286,8	36141,1		
2006	38367,7	45034,5		
2007	49248,1	60669,9		
2008	66954,4	85535,4		
2009	39702,9	45435,6		
2010	51430,5	60739,9		

Завдання 5. Економіка України характеризується надмірною залежністю від поставок енергоносіїв з Росії. Проаналізуйте динаміку та проблеми українсько-російських відносин у сфері торгівлі нафтою та газом за останні роки. Визначте можливість використання альтернативних джерел забезпечення енергоносіями для України.

Завдання 6. Баланс України у зовнішній торгівлі товарами з країнами СНД становив у 2010 р. мінус 7952925,1 тис. дол. США, а зовнішньоторговельний оборот – 45441920 тис. дол. США. Розрахувати показники експорту та імпорту товарів у 2010 р. з країнами СНД.

Література:

[2]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [78]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

ТЕМА 5. МЕТОДИ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ. ОСНОВНІ ВИДИ ОПЕРАЦІЙ МІЖНАРОДНОЇ КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ ТОВАРІВ

План

1. Поняття і характерні ознаки міжнародної торговельної оборудки та операції.
2. Види міжнародних оборудок.
3. Методи здійснення міжнародних комерційних операцій.
4. Особливості торгово-посередницьких операцій у світовій торгівлі.

Питання та завдання для самостійної роботи

1. Основні та забезпечуючі операції.

2. Прямі та опосередковані зв’язки, сфери їх застосування, переваги та недоліки.

3. Недійсні оборудки.

4. Поняття та різновиди прямих експортних (імпортних) операцій.

5. Реекспорт (реімпорт), практика їх застосування.

6. Міжнародні аукціонні, біржові операції та торги як особливі методи здійснення торговельних операцій у світогосподарських зв’язках.

7. Торги, перспективи їх впровадження в Україні.

Завдання 1. Розв’язати тестові завдання до теми [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 2. Підготувати тематичну доповідь або реферат із теми.

Завдання 3. Визначити найбільші світові центри аукціонної торгівлі за основними товарними групами та проаналізувати особливості їх функціонування. Окреслити перспективи залучення вітчизняних експортерів та імпортерів до світової аукціонної торгівлі.

Завдання 4. Окреслити головні тенденції та проблеми розвитку світових товарних бірж. Визначити найбільші світові центри біржової торгівлі за основними товарними групами та проаналізувати особливості їх функціонування. Проаналізувати роль товарних бірж у формуванні світових цін. Обґрунтувати перспективи діяльності вітчизняних експортерів на світових товарних біржах.

Література:

[**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

ТЕМА 6. ФОРМИ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ. МІЖНАРОДНІ ТОРГОВЕЛЬНІ УГОДИ ТА ОПЕРАЦІЇ

План

1. Класифікація зовнішньоторговельних операцій та контрактів.
2. Типові контракти та торгові звичаї у світовій торгівлі.
3. Операції зустрічної торгівлі та техніка їх здійснення.
4. Основні види торгово-посередницьких операцій.

Питання та завдання для самостійної роботи

1. Вплив процесу інтернаціоналізації світової економіки на характеристики зовнішньоторговельних оборудок.
2. Прямий товарообмін.
3. Компенсаційні операції.
4. Зустрічні та авансові закупівлі; операції типу “offset” та “switch”.
5. Співробітництво на компенсаційній основі у межах виробничої кооперації: суть та об’єкти.
6. Операції “за свій рахунок”, продаж “по договору”.
7. Комісійні та консигнаційні операції: суть, схема проведення, переваги та недоліки для господарських суб’єктів України.
8. Агентські та брокерські операції.
9. Контракти з разовою та періодичною поставкою.
10. Особливості зовнішньоторговельних контрактів у межах промислового співробітництва та контрактів на поставку комплектного обладнання.
11. Довгострокові контракти на поставку сировини і напівфабрикатів.
12. Нормативна база уніфікації умов оборудок, сфера застосування.
13. Міжнародні організації, які здійснюють уніфікацію умов оборудок.
14. Практика застосування торгових звичаїв у світовій торгівлі, вимоги до звичаїв.

Завдання 1. Розв’язати тестові завдання до теми [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 2. Виконати індивідуальне завдання № 5 [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 3. Підготувати тематичну доповідь або реферат із теми.

Література:

[**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

ТЕМА 7. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ ЗАРУБІЖНИХ ТОВАРНИХ

РИНКІВ

План

1. Суть, види та стратегічні рішення міжнародного маркетингу.
2. Процес формування інформаційної бази досліджень зарубіжних ринків товарів.
3. Типи міжнародних досліджень ринку.

Питання та завдання для самостійної роботи

1. Стадії процесу міжнародного маркетингового дослідження зарубіжних товарних ринків: визначення вимог до інформації, збір даних, аналіз, впровадження.
2. Інформаційна база маркетингових досліджень світових ринків: структурра і зміст маркетингової інформації, джерела і методи збору даних.
3. Концепція міжнародного маркетингу: мотиви господарської діяльності, процес розробки та зміст концепції.
4. Підходи до вибору зарубіжного ринку.
5. Діяльність провідних дослідницьких компаній світу.

Завдання 1. Розв'язати тестові завдання до теми [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 2. Виконати індивідуальне завдання № 6 та № 7 [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 3. Підготувати тематичну доповідь або реферат із теми.

Література:

[**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

ТЕМА 8. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ВІДБОРУ ПОТЕНЦІЙНИХ ПОКРАЇННИХ РИНКІВ

План

1. Методи оцінки зовнішньоторговельних можливостей підприємства.
2. Основні етапи процесу відбору цільових ринків.

3. Методи вивчення привабливості ринків, оцінки конкурентних позицій та ринкових шансів на цільових ринках.

Питання та завдання для самостійної роботи

1. Попереднє сканування; якісний аналіз та експертна оцінка кількісних показників; розширене дослідження потенційних зовнішньоторговельних можливостей у системі оцінки зовнішньоторговельних можливостей підприємства.

2. Попередній відбір потенційних покраїнних товарних ринків.

3. Дослідження конкурентоспроможності товару на цільових ринках параметричним методом.

4. Якісні методи зіставного аналізу конкурентних переваг підприємства.

Завдання 1. Розв'язати тестові завдання до теми [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 2. Виконати індивідуальне завдання № 8 [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 3. Підготувати тематичну доповідь або реферат із теми.

Література:

[**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

ТЕМА 9. РОЗРОБКА ПРОДУКТОВО-АСОРТИМЕНТНОЇ ТА КОНТРАКТНО-ЦІНОВОЇ ПОЛІТИКИ НА ЗАРУБІЖНИХ РИНКАХ

План

1. Обґрунтування продуктово-асортиментної політики: маркетингові рішення щодо продукту та асортименту.

2. Процес розробки контрактно-цінової політики.

3. Моделі ціноутворення та цінові стратегії, застосовувані в практиці міжнародного маркетингу.

Питання та завдання для самостійної роботи

1. Позиціонування товару (фірми) на цільових ринках.
2. Розробка портфельних матриць та політики стосовно цільових покраїнних ринків.
3. Сегментування ринків, обґрунтування концепції маркетингу, стратегії проникнення і поведінки на ринках (сегментах).
4. Контрактно-цінова політика: виявлення внутрішніх і зовнішніх факторів впливу.
5. Основні ситуації прийняття маркетингових рішень про ціни.
6. Визначення цілей та напрямів цінової політики, принципів ціноутворення.

Завдання 1. Розв’язати тестові завдання до теми [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 2. Підготувати тематичну доповідь або реферат із теми.

Література:

[**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

ТЕМА 10. ОБҐРУНТУВАННЯ ЗБУТОВО-РОЗПОДІЛЬЧОЇ ТА КОМУНІКАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ НА ЗАРУБІЖНИХ РИНКАХ. РОЗРОБКА СТРАТЕГІЧНИХ МАРКЕТИНГОВИХ ПЛАНІВ

План

1. Розробка збутово-розподільчої політики.
2. Розробка комунікаційної політики.
3. Стратегічні маркетингові плани.

Питання та завдання для самостійної роботи

1. Розробка збутово-розподільчої і комунікаційної політики: визначення цілей; вибір системи збуту, каналів та методів збуту, способів і часу виходу на цільові ринки, системи товаропросування, форм і методів стимулювання збуту.
2. Основні елементи комунікаційної політики: вибір рекламних засобів.
3. Планування в міжнародному маркетингу: функції та види планів.
4. Структура та зміст стратегічних маркетингових планів.

5. Основні розділи середньотермінових та операційних (тактичних) планів маркетингу.

Завдання 1. Розв’язати тестові завдання до теми [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 2. Виконати індивідуальне завдання № 9 [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 3. Підготувати тематичну доповідь або реферат із теми.

Література:

[**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ОБҐРУНТУВАННЯ, ПІДГОТОВКИ, УКЛАДЕННЯ І ВИКОНАННЯ МІЖНАРОДНИХ КОМЕРЦІЙНИХ КОНТРАКТІВ

ТЕМА 11. СИСТЕМА МІЖНАРОДНИХ КОМЕРЦІЙНИХ КОНТРАКТІВ. УКЛАДАННЯ МІЖНАРОДНИХ КОМЕРЦІЙНИХ КОНТРАКТІВ

План

1. Основні етапи підготовки експортних (імпортних) операцій.
2. Класифікація міжнародних комерційних контрактів.
3. Способи та форми укладення контрактів.

Питання та завдання для самостійної роботи

1. Методи вивчення і відбору контрагентів.
2. Класифікація міжнародних комерційних контрактів, зарубіжних фірм-контрагентів, показники їх діяльності.
3. Структура, зміст інформаційного досьє контрагента.
4. Джерела інформації про зарубіжних контрагентів.
5. Процедура підготовки, структура і зміст комерційної пропозиції (оферти) при експорті.
6. Види оферт, порядок їх акцептування.

7. Процедура підготовки, зміст і структура запиту (замовлення) при підготовці імпортної операції.

8. Загальні норми протокольної практики.

9. Методика проведення переговорів, мова переговорів, фінансове забезпечення.

10. Обмеження в діловій практиці.

11. Підготовка протоколу про наміри та попереднього контракту.

12. Особливі вимоги до проведення передконтрактних переговорів.

13. Відповідальність контрагентів на етапі передконтрактних відносин.

14. Способи та форми укладення контрактів при прямих зв'язках.

15. Особливості континентальної та американської практики.

Завдання 1. Розв'язати тестові завдання до теми [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 2. Виконати індивідуальне завдання № 10 [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 3. Підготувати тематичну доповідь або реферат із теми.

Література:

[**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

ТЕМА 12. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ МІЖНАРОДНОГО КОМЕРЦІЙНОГО КОНТРАКТУ

План

1. Загальні положення та структура контракту.
2. Загальні вимоги до змісту контракту.
3. Incoterms редакції 2000 р.

Питання та завдання для самостійної роботи

1. Сторони контракту.
2. Вступна частина контракту.
3. Предмет та об'єкт контракту, базисні умови поставки: загальні визначення.

4. Особливості визначення кількості товару, що постачається.
5. Поняття строку і дати поставки, порядок їх визначення в контракті.
6. Використання Incoterms у практичній роботі.
7. Транспортні умови та страхування вантажів.
8. Міжнародний статистичний облік зовнішньоторговельних операцій та його уніфікація.
9. Гармонізована система опису і кодування товарів.
10. Єдина товарна номенклатура зовнішньоторговельної діяльності (ТН ЗЕД) та номенклатура послуг, їх використання в Україні.

Завдання 1. Розв'язати тестові завдання до теми [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 2. Виконати індивідуальне завдання № 11 [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 3. Підготувати тематичну доповідь або реферат із теми.

Література:

[**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

ТЕМА 13. ОБҐРУНТУВАННЯ ЦІНОВИХ УМОВ КОНТРАКТУ КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ ТОВАРІВ

План

1. Поняття цінових характеристик контракту.
2. Визначення попереднього рівня ціни в контракті.
3. Способи фіксації ціни в контракті.

Питання та завдання для самостійної роботи

1. Види цін.
2. Базис та індекс ціни.
3. Тверді, рухомі і ковзаючі ціни.
4. Надбавки до ціни і знижки з ціни.
5. Розрахункові ціни.
6. Джерела інформації про світові ціни.

Завдання 1. Розв’язати тестові завдання до теми [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 2. Підготувати тематичну доповідь або реферат із теми.

Література:

[**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

ТЕМА 14. ПРИНЦИПИ І МЕТОДИ ВИЗНАЧЕННЯ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНИХ ЦІН

План

1. Принципи визначення зовнішньоторговельних цін.
2. Визначення цін на товари-конкуренти.
3. Методи розрахунку зовнішньоторговельних цін.
4. Врахування окремих факторів при розрахунках зовнішньоторговельних цін.

Питання та завдання для самостійної роботи

1. Комерційні поправки до зовнішньоторговельних цін: на уторговування; на терміни поставки; на серійність; на умови платежу; на “ковзання” ціни.
2. Врахування питомої вартості.
3. “Гальмування” ціни.
4. Параметричні методи ціноутворення.
5. Методи розрахунку ціни, базовані на теорії життєвого циклу товару.
6. Вплив на методи ціноутворення характеру зв’язків між партнерами.
7. Вплив на методи визначення ціни, специфіки товару.
8. Вплив транспортного фактору при встановленні ціни.

Завдання 1. Розв’язати тестові завдання до теми [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 2. Підготувати тематичну доповідь або реферат із теми.

Завдання 3. Визначити ціну для покупця за одиницю товару, якщо за

партію запасних частин до автобусів він оплатив продавцю 107000 дол. США. Було закуплено 2400 комплектів (штук). Митні платежі склали 4,7% від суми купівлі, а страхові платежі за страхування від транспортних ризиків - 8000 дол. США.

Завдання 4. Розрахувати мінімально допустиму експортну ціну одиниці продукції за умови: партія експорту товару складається з 2000 одиниць; дисконтовані витрати на виробництво, реалізацію і транспортування - 8000 грн.; валютна виручка від реалізації продукції в Росії - 1000 дол. США. Передбачається, що вся валютна виручка може бути продана на МВБ за курсом 8,0 грн. за 1 дол. США.

Завдання 5. Яка максимально допустима ціна у валюті імпортного обладнання, що використовується на машинобудівному підприємстві, якщо обсяг продукції становить 1000 тис. грн. щорічно; річні виробничі витрати - 800 тис. грн.; частка обладнання у загальній вартості виробничих фондів дорівнює 20%. Термін експлуатації імпортного обладнання - 8 років. Мінімально допустима рентабельність обладнання - 10%. Обмінний курс гривні по відношенню до долара становить 8,0 грн. за дол.

Література:

[**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

ТЕМА 15. ПЛАТІЖНІ УМОВИ КОНТРАКТУ КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ ТОВАРІВ

План

1. Валюта платежу та захисні застереження.
2. Термін платежу.
3. Способи платежу та форми розрахунків у контракті.

Питання та завдання для самостійної роботи

1. Готівковий платіж.
2. Авансовий платіж.
3. Платіж у кредит.

4. Форми розрахунків: інкасо, акредитив; відкритий рахунок, телеграфні та поштові перекази; чек; вексель.

5. Вибір оптимальних умов платежу для експортера та імпортера.

6. Формулювання платіжних умов у контракті.

Завдання 1. Розв'язати тестові завдання до теми [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 2. Виконати індивідуальне завдання № 12 [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 3. Підготувати тематичну доповідь або реферат із теми.

Література:

[**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

ТЕМА 16. УМОВИ УПАКУВАННЯ, МАРКУВАННЯ, СТРАХУВАННЯ ТА ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖІВ

План

1. Вимоги до упакування товарів.

2. Маркування товарів.

3. Атрибути договору страхування при перевезенні зовнішньо-торговельних вантажів.

4. Контрактні умови транспортування товарів і вантажів.

Питання та завдання для самостійної роботи

1. Невідповідність упакування, захисту і маркування.

2. Морські перевезення: основні визначення.

3. Суть, види та основні реквізити коносаменту.

4. Визначення, зобов'язання та умови лінійного коносаменту.

5. Гарантійні листи під чистий коносамент.

6. Схеми та зобов'язання сторін при контейнерних перевезеннях.

7. Міжнародні змішані перевезення.

8. Види страхових полісів.

9. Страховий ризик і забезпечення.

10. Поняття страхового випадку.

11. Страхування вантажів при перевезеннях: умови страхування й обсяг відповідальності.

12. Особливі умови страхування.

13. Обмеження при страхуванні.

14. Взаємовідносини сторін при настанні страхового випадку.

15. Відмова у виплаті страхової суми.

Завдання 1. Розв'язати тестові завдання до теми [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 2. Підготувати тематичну доповідь або реферат із теми.

Література:

[**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

ТЕМА 17. УМОВИ ПЕРЕДАЧІ-ПРИЙМАННЯ ТОВАРУ. ГАРАНТІЇ ТА ПРЕТЕНЗІЇ. ПРАВИЛА І ПРОЦЕДУРИ ВРЕГУЛЮВАННЯ ТОРГОВЕЛЬНИХ СУПЕРЕЧОК

План

1. Правові умови передачі-приймання вантажу.

2. Поняття гарантійних термінів експлуатації, зберігання, придатності та їх вказання в умовах контрактів.

3. Рекламації: суть, порядок, форма і терміни подання, зміст основних даних.

4. Способи врегулювання рекламацій.

Питання та завдання для самостійної роботи

1. Передача вантажу перевізнику.

2. Види передачі-приймання.

3. Перевірка кількості товару.

4. Приймання вантажу за якістю, способи перевірки фактичної якості товару.

5. Перевірка стану вантажу при перевезенні.

6. Зобов’язання та права сторін при поданні і врегулюванні рекламацій.
7. Зміст претензійної роботи.
8. Оформлення претензій і порядок їх подання.
9. Результати розгляду претензій.
10. Наслідки недотримання претензійного порядку.
11. Функції контрактної відповідальності і поняття порушення контракту.
12. Визначення товару невідповідним за якістю.
13. Невідповідність товару властивостям, передбаченим контрактом; зразкам; властивостям, необхідним при споживанні і торгівлі.
14. Штрафи та відшкодування збитків.
15. Форс-мажорні та інші захисні застереження.
16. Розгляд суперечок, пов’язаних із контрактом.
17. Припинення дії контракту.
18. Правила і процедури врегулювання суперечок.

Завдання 1. Розв’язати тестові завдання до теми [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 2. Виконати індивідуальне завдання № 13 [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 3. Підготувати тематичну доповідь або реферат із теми.

Література:

[**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

ТЕМА 18. ВИКОНАННЯ МІЖНАРОДНИХ КОМЕРЦІЙНИХ КОНТРАКТІВ

План

1. Підготовка товару до відвантаження.
2. Стандартизація та уніфікація зовнішньоторговельних документів.
3. Вимоги до упаковки, маркування.

Питання та завдання для самостійної роботи

1. Зміст зовнішньоторговельної інформації, яка пов'язана з

оформленням виконання зовнішньоторговельної угоди.

2. Документація про походження експортного товару, підготовку його до відвантаження.

3. Комерційні документи, документи з платіжно-банківських операцій, страхові, транспортно-експедиційні та митні документи.

Завдання 1. Розв'язати тестові завдання до теми [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 2. Підготувати тематичну доповідь або реферат із теми.

Література:

[**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

ТЕМА 19. ОСОБЛИВОСТІ КОНТРАКТІВ ІЗ ТОРГОВЕЛЬНИМИ ПОСЕРЕДНИКАМИ. ОРГАНІЗАЦІЯ І ТЕХНІКА ПРОВЕДЕННЯ МІЖНАРОДНИХ АУКЦІОННИХ, БІРЖОВИХ ОПЕРАЦІЙ, ТОРГІВ ТА УКЛАДЕННЯ КОНТРАКТІВ НА НИХ

План

1. Відповідальність сторін при використанні торговельних посередників.

2. Особливості укладання контрактів із торговельними посередниками.

3. Організація і техніка проведення міжнародних аукціонних, біржових операцій, торгів та укладення контрактів на них.

Питання та завдання для самостійної роботи

1. Договір про надання права на продаж: сторони договору, характер взаємовідносин між ними; визначення території; цінові умови і спосіб виплати винагороди; термін дії, застереження про конкуренцію, про мінімальний оборот.

2. Договір консигнації: термін дії; визначення території; цінові умови та виплата винагороди; умови платежу; особливі зобов'язання консигнанта.

3. Агентський договір: сторони договору; визначення території; права агента і принципала; термін дії; винагорода агента; зобов'язання агента та принципала.

4. Організаційні форми та особливості діяльності торговельно-посередницьких фірм у сучасних умовах.

5. Мета та основні умови угод на реальний товар, строкових (ф'ючерсних) угод.

6. Особливості проведення спекулятивних операцій на товарних біржах.

7. Гра на різниці цін між угодами на наявний товар і на строк, при операціях з реальним товаром.

8. Гра на різниці цін на окремі сорти товару.

9. Спекулятивні операції з ф'ючерсними контрактами.

10 Операції хеджування: суть, мета і техніка здійснення.

11. Хеджування ризиків на тривалий період.

12. Організаційна структура товарних бірж та техніка проведення біржових операцій.

13. Форми міжнародної торгівлі біржовими товарами.

14. Етапи і техніка проведення аукціонних операцій.

15. Організаційні форми аукціонної торгівлі.

16. Порядок підготовки та основні етапи проведення торгів.

17. Тендерні умови торгів.

18. Організатори та учасники торгів.

Завдання 1. Розв'язати тестові завдання до теми [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 2. Підготувати тематичну доповідь або реферат із теми.

Література:

[**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**] [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

ТЕМА 20. ОСОБЛИВОСТІ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНИХ ЗВ'ЯЗКІВ У МЕЖАХ МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО І ПРОМИСЛОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

План

1. Сутність міжнародного науково-технічного і промислового співробітництва.

2. Розвиток виробничо-технічних зв'язків у сучасних умовах.

3. Особливості укладання контрактів при реалізації проектів науково-технічного і промислового співробітництва.

4. Місце України у міжнародному науково-технічному і промисловому співробітництві.

Питання та завдання для самостійної роботи

1. Основні міжнародні ринки технологій.
2. Показники рівня технологічної місткості торгівлі.
3. Об'єкти технологічного обміну.
4. Форми комерційного трансферу технологій.
5. Міжнародна ліцензійна торгівля.
6. Міжнародні договори щодо комерційного використання ліцензії.
7. Види платежів у міжнародній ліцензійній торгівлі.
8. Типи ліцензій та їх характеристика.
9. Міжнародний лізинг.
10. Організація міжнародного виробничо-технічного співробітництва: угоди про промислове співробітництво; об'єднання фірм.
11. Міжнародне виробниче кооперування.
12. Угоди про технічне співробітництво: об'єкт угоди, управління виконанням; відповідальність партнерів; право власності; термін дії.
13. Спільні підприємства і консорціуми як організаційні форми виробничого кооперування.
14. Угоди про спеціалізацію, створення науково-технічних виробничих комплексів.
15. Основні умови договорів на спорудження промислових об'єктів.

Завдання 1. Розв'язати тестові завдання до теми [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 2. Підготувати тематичну доповідь або реферат із теми.

Література:

[**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело

посилання не знайдено.]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

ТЕМА 21. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ

План

1. Сутність категорії ефективності у зовнішньоторговельній сфері.
2. Методологічні основи оцінки ефективності експортно-імпортних операцій.

Питання та завдання для самостійної роботи

1. Ефект виграшу часу у міжнародній торгівлі.
2. Зовнішньоторговельний ефект.
3. Науково-технічний ефект.
4. Ефект спеціалізації і кооперування.
5. Ефект подолання дефіциту ресурсів.
6. Ефект збереження ресурсів на майбутнє.

Завдання 1. Розв’язати тестові завдання до теми [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 2. Підготувати тематичну доповідь або реферат із теми.

Література:

[**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

ТЕМА 22. МЕТОДИ ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНОЇ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ. МЕТОДИКА РОЗРАХУНКУ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕКСПОРТНИХ (ІМПОРТНИХ) ОПЕРАЦІЙ

План

1. Особливості функціонування світових товарних ринків з точки зору оцінки ефективності зовнішньоторговельних операцій.
2. Система показників ефективності зовнішньої торгівлі на рівні країни, галузі, підприємства.
3. Форми вияву ефекту від зовнішньої торгівлі.

Питання та завдання для самостійної роботи

1. Міжнародні методики складання техніко-економічних обґрунтувань.
2. Показники валютної ефективності експорту та імпорту.
3. Врахування умов конвертування валюти при оцінці показників ефективності.
4. Граничні ціни та витрати на експорт та імпорт.
5. Оцінка ефективності експорту та імпорту технологічного обладнання.

Завдання 1. Розв’язати тестові завдання до теми [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 2. Виконати індивідуальне завдання № 14 [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 3. Підготувати тематичну доповідь або реферат із теми.

Завдання 4. Визначити показники ефекту та ефективності експорту та величину збитків (прибутків) від зміни валютного курсу по експортному контракту, використовуючи наступні дані:

Експортна ціна, дол./т - 450,0.
Кількість, т – 30.
Закупівельна ціна, грн./т - 780,0.
Витрати на експорт, грн. - 1800,0.
Витрати на 1 т експорту, грн. - 60,00.
Обмінний курс на дату укладання контракту - 8,2 грн. / дол. США.
Обмінний курс на дату поставки - 8,02 грн. / дол. США.

Завдання 5. Обґрунтувати доцільність здійснення найбільш ефективних експортних операцій, використовуючи наведені у таблиці 3 дані.

Таблиця 3

Показники, які використовуються для визначення ефективності експортної угоди

Показники	Контракт 1	Контракт 2	Контракт 3
Експортна ціна, дол./т	1100	420	240
Кількість, т	20	20	50
Закупівельна ціна, грн./т	5300,0	1700,0	1280,0
Витрати на експорт, грн.	7247,6	177,0	626,0
Витрати на 1 т експорту, грн.	362,38	8,85	12,52

Обмінний курс на дату укладання контрактів становить 8,0 грн. за 1 дол. США.

Завдання 6. Розрахувати ефект та ефективність імпорту обладнання за наступних умов: вартість обладнання - 200 тис. дол. США, максимально можлива рентабельність складає 10%; термін експлуатації обладнання - 8 років; річні виробничі витрати - 500 тис. грн.; річний обсяг реалізованої продукції - 1 млн. грн.; коефіцієнт кредитного впливу дорівнює 0,95; частка обладнання в загальній вартості виробничих фондів – 20%.

Завдання 7. Підприємством було закуплено партію телефонів у Німеччині за ціною 20 євро за один апарат. Визначити ефективність здійсненої імпортної операції, беручи до уваги, що обсяг партії складає 5000 одиниць. Ціна, за якою цей апарат можна продати в Україні, - 323 грн. Офіційний курс на момент виконання угоди становив 10,0 грн. за 1 євро. Витрати на імпорт склали 2,2 євро за одиницю. Взявши до уваги отриманий коефіцієнт, проаналізувати, чи є доцільним проведення аналогічних операцій у майбутньому.

Завдання 8. Підприємство розглядає можливість повторної закупівлі партії телефонних апаратів у Німеччині. Вартість одного апарату - 20 євро. Вартість перевезення: 100 штук - 5 євро за штуку; 500 штук - 4 євро за штуку; 1000 штук - 3 вро за штуку; 10000 штук - 2 євро за штуку; 20000 штук - 1 євро за штуку.

Такий апарат можна продати в Україні за 410 грн. за штуку. Офіційний курс на момент виконання угоди становив 10,0 грн. за 1 вро. Якщо взяти до уваги, що інших витрат немає, який мінімальний обсяг імпорту забезпечує норму прибутку, що перевищує 100%?

Завдання 9. Розрахувати ефект, ефективність здійснення експортної операції експорту одиниці товару за умови: партія експортного товару складається з 20 одиниць; дисконтовані витрати на виробництво, реалізацію і транспортування - 1800 грн.; валютна виручка від реалізації продукції в Польщі - 5000 дол. США. Передбачається, що вся валютна виручка може бути продана за курсом - 8,0 грн. за 1 дол. США.

Завдання 10. Визначити величину економічної ефективності зовнішньоторгової операції, якщо обсяг експорту склав 7,4 млн. дол. США, собівартість виробленої продукції - 35,9 млн. грн., а додаткові видатки, пов'язані з експортом, - 0,47 млн. грн.

Завдання 11. Розрахувати граничну ціну імпортного обладнання за наступних умов: максимально можлива рентабельність складає 10%; термін експлуатації обладнання - 8 років; річні виробничі витрати - 800000 грн.; річний обсяг реалізованої продукції - 1000 тис. грн.; коефіцієнт кредитного впливу дорівнює 0,85; частка обладнання у загальній вартості виробничих фондів – 20%.

Завдання 12. Розрахувати максимально допустимі витрати на виробництво та реалізацію одиниці експортної продукції за умови: партія експортного товару складається з 20 од.; дисконтовані витрати на реалізацію та транспортування - 2800 грн.; валютна виручка від реалізації одиниці продукції у Франції - 1000 дол. США. Передбачається, що вся валютна виручка може бути продана на МВБ за курсом 1 дол. США – 8,0 грн.

Література:

[**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

ТЕМА 23. СУЧАСНА ТОРГОВЕЛЬНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

План

1. Сучасна торговельна політика України, напрями і перспективи розвитку.
2. Поняття стратегічного партнерства в зовнішній торгівлі.
3. Вітчизняна зовнішньоторговельна політика у системі правил, вимог та стандартів СОТ.

Питання та завдання для самостійної роботи

1. Торговельні партнери України, розширення міжнародної торговельної діяльності.
2. Інтенсифікація зовнішньоторговельного обміну в період з 2001 р: нарощування обсягів експортної діяльності, зміна географічної орієнтації експорту та імпорту.
3. Переваги і небезпеки форсованої лібералізації умов зовнішньої торгівлі: вірогідність пастки конкурентоспроможності для традиційного українського експорту.
4. Оцінка потенціалу конкурентоспроможності українських товарів на світових ринках.
5. Зміна пріоритетів державного фінансування галузей економіки після вступу України до СОТ.

Завдання 1. Розв’язати тестові завдання до теми [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Завдання 2. Підготувати тематичну доповідь або реферат із теми.

Література:

[**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [2]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [21]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [78]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**]; [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

2. ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ ТА ДОПОВІДЕЙ

1. Особливості розвитку зовнішньоторговельних зв'язків споживчої кооперації України.
2. Дослідження зовнішньоторговельної діяльності поза межами легальної економіки та її соціально-економічних наслідків.
3. Порівняльний аналіз переваг та недоліків різних видів операцій міжнародної купівлі-продажу товарів (за матеріалами підприємства).
4. Зовнішньоторговельні зв'язки країн-членів СНД.
5. Особливості зовнішньоторговельних відносин України з країнами ЄС.

6. Дослідження експортного потенціалу вітчизняних підприємств (за матеріалами галузі).

7. Типові контракти та звичаї в міжнародній торгівлі.

8. Типові контракти та звичаї в практиці торгівлі з партнерами країн СНД.

9. Типові контракти та торгові звичаї в практиці торгівлі з партнерами країн Східної та Центральної Європи.

10. Еволюція міжнародного маркетингу в процесі інтернаціоналізації світової економіки та глобалізації міжнародної торгівлі.

11.Розробка комплексу міжнародного маркетингу при експорті сільськогосподарської продукції сировинного призначення (на прикладі зернових, м'яса та м'ясопродуктів; насіння та олії соняшникової, цукру, спирту етилового тощо).

12.Розробка комплексу міжнародного маркетингу при експорті складної машинно-технічної продукції (на прикладі такої продукції, як автобуси, авто-навантажувачі, мопеди, велосипеди тощо).

13.Розробка комплексу міжнародного маркетингу при експорті товарів остаточного споживання (одяг, кондитерські вироби, коштовності тощо).

14.Розробка комплексу міжнародного маркетингу при експорті продукції заготівельної і переробної галузей споживчої кооперації (шкірсировина, плоди та ягоди, овочі, мед і продукти бджільництва, консервовані овочі, фрукти, гриби тощо).

15.Принципи та методи визначення зовнішньоторговельних цін (на прикладі продукції металургійної та хімічної промисловості, сільсько-господарської сировини, складних машинотехнічних виробів).

16.Практика претензійної роботи в міжнародній торгівлі та можливості її застосування в Україні.

17.Порівняльний аналіз світової та вітчизняної практики використання посередників в операціях міжнародної купівлі-продажу товарів.

18.Обґрунтування основних умов контракту та оцінка ефективності здійснення консигнаційних операцій при експорті продукції заготівельної і переробної галузей споживчої кооперації.

19. Обґрунтування основних умов контракту та оцінка ефективності здійснення імпорту складної машинно-технічної продукції на агентських засадах.

20.Міжнародна біржова торгівля з огляду на участь вітчизняних експортерів.

21.Особливості розвитку міжнародної аукціонної торгівлі та оцінка можливості участі українських суб'єктів господарювання.

22.Світова практика проведення торгів та аналіз її застосування в зовнішньоторговельних зв'язках.

23.Міжнародні виробничо-технічні зв'язки в умовах інтерна-ціоналізації світової економіки (на прикладі галузі).

24.Дослідження впливу платіжних та валютних умов контракту на ефективність експортної (імпортної) операції (на прикладі конкретного

товару або групи товарів).

25.Дослідження ефективності різних видів розрахунків при здійсненні зовнішньоторговельних операцій.

26. Роль банків в активізації зовнішньоторговельної діяльності вітчизняних підприємств.

27. Дослідження ефективності функціонування зовнішньоторговельної інфраструктури України.

28.Дослідження практики організації та здійснення контрактної роботи в зовнішній торгівлі підприємства.

29.Аналіз і прогнозна оцінка ефективності експортної діяльності підприємств споживчої кооперації.

30.Аналіз і прогнозна оцінка ефективності імпортних операцій підприємств споживчої кооперації.

31.Порівняльний аналіз методичних підходів до оцінки ефективності операцій міжнародної купівлі-продажу товарів.

32.Техніко-економічне обґрунтування ефективності експортної операції (на прикладі сировинної продукції виробничо-технічного призна-чення).

33.Оцінка ефективності експорту продукції заготівельної та переробної галузей споживчої кооперації.

34.Техніко-економічна оцінка доцільності експорту складної машинно-технічної продукції (автонавантажувачі, автобуси, мотоцикли, велосипеди тощо).

35.Оцінка ефективності імпорту товарів остаточного споживання (на прикладі товарів харчосмакової групи).

36.Оцінка ефективності імпорту непродовольчих товарів остаточного споживання.

37.Оцінка ефективності зовнішньоторговельних операцій, здійснюва-них з використанням посередників.

38.Техніко-економічна оцінка ефективності імпорту обладнання для первинної переробки сільськогосподарської сировини.

39.Техніко-економічна оцінка ефективності імпорту обладнання, пов’язаного з передачею технології (на прикладі устаткування для випуску продуктів харчування).

40.Економіко-правове регулювання та оцінка ефективності імпорту інвестиційних товарів.

41.Особливості здійснення зовнішньої торгівлі в умовах спеціальних економічних режимів господарської діяльності.

42.Дослідження чинників розвитку українського експорту-імпорту.

43.Дослідження конкурентоспроможності вітчизняної продукції на світових ринках (на прикладі конкретного товару).

44.Формування конкурентних позицій фірми на міжнародних ринках (на прикладі конкретної фірми).

45. Вплив вступу України в СОТ на конкурентоспроможність вітчизняних експортерів.

46. Наслідки світової фінансової кризи на зовнішньоторговельну

діяльність вітчизняних експортерів (на прикладі галузі).

47.Порівняльна характеристика режиму зовнішньої торгівлі України з країнами СНД та ЄС.

48.Дослідження доцільності закупівель імпортних товарів та їх впливу на розвиток національного виробництва (за матеріалами галузі, на прикладі конкретного товару).

49.Дослідження інституційного забезпечення зовнішньоторговельних зв'язків України.

3. ОСНОВНА ТА ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Алєксєєва Т. І. Міжнародна торгівля: навч. посібник / Т. І. Алєксєєва // Харківський національний економічний ун-т. — Х. : ХНЕУ, 2007. — 252 с.

2. Аналіз економічних наслідків вступу України до СОТ: оновлена оцінка / Міжнародна благодійна організація "Гуманітарний фонд "Єдиний світ"; Інститут економічних досліджень та політичних консультацій / ; І. Бураковський (ред.), В. Мовчан (ред.). — К., 2008. — 129 с.

3. Балацкий Е. Эффективность внешнеторговых операций: тарифы и валютное равновесие / Е. Балацкий // Мировая экономика и международные отношения. – 1998. − №6. – С. 95-103.

4. Бахрамов Ю. М. Организация внешнеэкономической деятельности (Особености менеджмента): учеб. пособие / Ю. М. Бахрамов, В. В. Глухов. – СПб. : Лань, 2000. − 448 с.

5. Башнянин Г. І. Ефективність дерегуляції економічних систем перехідного типу: методологічні проблеми метрологічного аналізу / Г. І. Башнянин, Г. С. Третяк. — Львів : Видавництво Львівської комерційної академії, 2008. — 502 с.

6. Бегма В. Украина на рынке Азиатско-Тихоокеанского региона / В. Бегма // Обзор украинского рынка. – 2000. − №1. – С. 35-39.

7. Бей О. Підручник міжнародної політичної економії / О. Бей // Книга 1. Теорія. Мюнхен.: Укр. Вільний Університет, 1994. - 245 с.

8. Бєлєнький П. Ю. Інвестиційно-інноваційне забезпечення конкурентоспроможності регіону / НАН України; Інститут регіональних досліджень / П. Ю. Бєлєнький, В. І. Шевченко-Марсель, О. О. Другов. — Львів, 2006. — 129 с.

9. Бибик С. П. Ділові документи та правові папери: [листи, протоколи, заяви, договори, угоди]: [довідник] / С. П. Бибик, Г. М. Сюта. — Х. : Фоліо, 2008. — 493 с.

10. Біржова діяльність : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / Крамаренко В. І., Холод Б. І., Воробйов Ю. Н. та ін.: В. І. Крамаренко (ред.), Б. І. Холод (ред.). — К. : ЦУЛ, 2003. — 261 с.

11. Бродель Фернан. Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм, XV-XVIII ст. У 3 т. − Т. 2. Ігри обміну / Бродель Фернан / пер з франц. Г. Філіпчук . − К. : Основи, 1997. − 585 с.

12. Будкін В. С. Сучасні тенденції регіональних змін в міжнародній торгівлі / В. С. Будкін // Актуальні проблеми економіки. − 2006. − №1. − С. 104-110.

13. Бураковський І. Теорія міжнародної торгівлі / І. Бураковський. – [2-ге вид.]. − К.: Основи, 2000. − 241 с.

14. Буров А. С. Эффективность внешней торговли России: методология расчетов / А.С. Буров /. – М. : Финансы и статистика, 2003. – 80 с.

15. Василенко Ю. Тенденції розвитку товарного імпорту з Російської Федерації / Ю. Василенко // Вісник НБУ. − 2000. − № 8. − С. 11-13.

16. Венская конвенция о договорах международной купли-продажи товаров: Комментарий. − М. : Юрид. лит., 1994. – 320 с.

17. Вільні економічні зони. Міжнародні аспекти / Центр ТНК ООН. – К. : Дніпро, Основи, 1993. – 447 с.

18. Герчикова И. Н. Деловая этика и регулирование международной коммерческой практики: учеб. пособие. / И. Н. Герчикова //– М. : Консалтбанки , 2002. – 576 с.

19. Герчикова И. Н. Маркетинг и международное коммерческое дело: учебник. / И. Н. Герчикова // М. : Внешторгиздат, 1990. – 263 с.

20. Герчикова И. Н. Международное коммерческое дело: Практикум: учеб. пособие для вузов. / И.Р. Герчикова // – М. : Банки и биржи, ЮНИТИ-ДАНА, 1999. – 527 с.

21. Глобальна торгова система: розвиток інститутів, правил, інструментів СОТ : монографія / [кер. авт. і наук. ред. Т. М. Циганкова]. – К. : КНЕУ, 2003. – 660 с.

22. Голубничий В. Три лекції про економіку України / В. Голубничий //. Мюнхен - Нью-Йорк : Україна і діаспора, 1969. − 24 с.

23. Гончарук Я. А. Досвід Австрійської Республіки у контексті формування стратегії й тактики міжнародної інтеграції / Я. А. Гончарук, А. І. Мокій, С. Р. Семів. // Фінанси України – 2003. − № 10. – С. 3-13.

24. Дегтярева О. И. Внешнеэкономическая деятельность : учеб. пособ. / О. И. Дегтярева, Т. Н. Полянова, С. В. Саркисов. – [2-е изд.]. − М. : Дело, 2000. − 320 с.

25. Державне регулювання зовнішньоторговельної діяльності в перехідній економіці України (проблеми ефективності) / Г. І. Башнянин, І. Р.Боднар, Я. С. Лапчук, О. М. Свінцов. – Львів : Видавництво Львівської комерційної академії, 2004. – 103 с.

26. Джоббер Д. Продажи и управление продажами: учеб.пособие / Д. Джоббер, Д. Данкастер. – М. : ЮНИТИ, 2002. − 602 с.

27. Доповідь "Стан зовнішньоекономічних відносини України з країнами ЄС у 2010 р.". – [Електронний ресурс]. − Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.

28. Дородников В. Н. Коммерческо-посреднические фирмы: экономика и управление : учеб. пособие / В. Н. Дородников // Новосибирская гос.

академия экономики и управления. — Новосибирск : НГАЭиУ, 2000. — 167 с.

29. Дроздова Г. М. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємства: навч. посібник / Г. М. Дроздова //. – К. : ЦУЛ, 2002. – 172 с.

30. Заблоцька Р. О. Світовий ринок послуг: підручник. / Р. О. Заблоцька //. – [2-е вид.]. – К. : Знання України, 2005. – 280 с.

31. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rada.gov.ua.

32. Закон України "Про іноземні інвестиції". − [Електронний ресурс]. – Режим доступу: - http://www.rada.gov.ua.

33. Закон України "Про митну справу". − [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rada.gov.ua.

34. Закон України "Про єдиний митний тариф". − [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rada.gov.ua.

35. Закон України "Про споживчу кооперацію". − [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rada.gov.ua.

36. Захаров А. Н. Международные конкурсные торги : учеб. пособие / А. Н. Захаров // Московский гос. ин-т международных отношений (ун-т) МИД России. — М. : МГИМО-Университет, 2006. — 110 с.

37. Зовнішня торгівля: право та економіка : зб. наук. праць. Вип. 1. (5). – К. : УАЗТ, 2001. − 384 с.

38. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: навч. посіб. для студ. ВНЗ / Одеський держ. економічний ун-т / [Козак Ю. Г., Логвінова Н. С., Сіваченко І. Ю. та ін.; Ю. Г. Козак (ред.), І. Ю. Сіваченко (ред.)]. —[2-ге вид., перероб. та доп.]. — К. : Центр навчальної літератури, 2006. — 791с.

39. Как продать Ваш товар на внешнем рынке : справочник / [под ред. Ю. А. Савинова]. − М. : Мысль, 1990. – 364 с.

40. Каніщенко О. Л. Міжнародний маркетинг у діяльності українських підприємств / О. Л. Канішенко / Київський національний ун-т ім. Т. Шевченка. — К. : Знання, 2007. — 446 с.

41. Кириченко О. А. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. / О. А. Кириченко //. – [3-тє вид., перероб. і доп.]. − К. : Знання-Прес, 2002. − 384 с.

42. Колосов В. А. Геополитика и политическая география: учебник для вузов / В. А. Колосов, Н. С. Мироненко. − М. : Аспект Пресс, 2005. – 285 с.

43. Конвенция об исковой давности в международной купле-продаже товаров // Закон і бізнес. – 1996. – № 10. − С. 18.

44. Конвенция Организации Объединенных Наций о договорах международной купли-продажи (документ A CONE, 97/18, ANNEXI), весна 1980 года // Закон і бізнес. – 1996. – № 9. − С. 13.

45. Конкурентоспроможність економіки України в умовах глобалізації / [Я. А. Жаліло, Я. Б. Базилюк, Я. В. Белінська та ін.; за ред. Я. А. Жаліла]. − К. : НІСД, 2005. − 388 с.

46. Контракт с инофирмой. Энциклопедия международных контрактных отношений /[под. ред. М. Б. Биржакова]. –[з-е изд.]. – Сп Б.: ОЛБИС, САТИС, 1998. – 608 с.

47. Котлер Ф. Основы маркетинга / Ф. Котлер /. − М. : Прогресс, 1990. − 736 с.

48. Кредисов А. Щодо стратегії просування національного експорту на світові ринки // А. Кредисов, О. Дерев'янко /. Політика і час – 1998. − №4. – С. 16-24.

49. Крилова Н. В. Міжнародна торгівля : навч. посіб. / Н. В. Крилова // — К. : Знання, 2008. — 365 с.

50. Логистика, эффективность и риски внешнеэкономических операций / К. В. Захаров, А. В. Цыганок, В. П. Бочарников, А. К. Захаров. – К. : ИНЭКС, 2000. – 237 с.

51. Макконнелл Кэмпбелл Р. Экономикс. Принципы, проблемы и политика. В 2 т.: Т. 2 / Р. Макконелл Кемпбелл, Л. Р. Брю Стенли. [Пер. с англ. 11-го изд.] − М. : Республика, 1992. - 400 с.

52. Медведев А. Г. Технико-экономическое обоснование внешне-экономических операций и международных проектов. Ч. I. Общие положения. / А. Г. Медведев − СПб. : Изд-во СПбИЭИ, 1992. – 39 с.

53. Медведєв В. Роль української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності у здійсненні зовнішньоекономічних торговельних операцій / В. Медведєв // Вісник ЛКА. – Вип. 3. – Львів, 1999. – С. 99-104. – (Серія товарознавча).

54. Международная торговля и развитие / ООН. Генеральная Ассамблея. Сессия (55;2000). — Нью-Йорк : ООН, 2000. — 20 с.

55. Международные валютно-кредитные и финансовые отношения : учебник / [под. ред. Л. Н. Красавиной]. – [2-е изд., перераб. и доп.]. – М. : Финансы и статистика, 2000. – 608 с.

56. Международные торговые и финансовые обычаи. В 3 т. Т. 1. / [под общ. ред. А. В. Кумок]. − М. : АОЗТ Моск. финансовое объединение, 1995. – 304 с.

57. Мельник Т. М. Міжнародна торгівля товарами в умовах глобальної конкуренції : монографія. / Т. М. Мельник / Київський національний торговельно-економічний ун-т. — К. : КНТЕУ, 2007. — 395 с.

58. Міжнародний бізнес : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка / Вергун В. А., Кредісов А. І., Березовенко С. М. та ін.; В. А. Вергун (наук. ред.). — К. : ВПЦ "Київський університет", 2007. — 500 с.

59. Міжнародна торгівля : навчальний посібник у тестах / [укл. С. Р. Семів, І. Г. Бабець, Н. М. Макар]. – Львів : Видавництво Львівської комерційної академії, 2009. – 332 с.

60. Мірошник І. М. Національні інноваційні системи та розвиток високотехнологічних галузей, підприємств, компаній / І. М. Мірошник. — К. : Наукова думка, 2003. — 80 с.

61. Новикова М. В. Міжнародна торгівля: конспект лекцій / Національний авіаційний ун-т / М. В. Новикова, О. П. Стасюк. — К. : НАУ, 2007. — 144 с.

62. Основи ціноутворення : навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / [Н. І. Верхоглядова, С. Б. Ільїна, Н. А. Іваннікова, та ін.]. — К. : Кондор, 2007. — 252 с.

63. Плотников А. Ю. Внешнеторговый контракт от "А" до "Я" / А. Ю. Плотников // Практика подготовки и заключения. — [2 изд., испр. и доп.]. — М. : Приор-издат, 2003. — 191 с.

64. Положення "Про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів). Затв. наказом МЗЕЗ і торгівлі від 5.10.95 р. №75. − [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rada.gov.ua.

65. Полякова Ю. Інноваційний розвиток України в умовах глобалізації / Ю. Полякова // Збірник наукових праць "Економіка: проблеми теорії та практики". – Вип. 247. – Т. 5.: Дніпропетровськ, 2009. − С. 1200-1204.

66. Посередницькі операції: Практичне керівництво: Консультації, роз'яснення спеціалістів міністерств та відомств, нормативна база, первинна документація. — Донецьк : Баланс-клуб, 2005. — 192 с.

67. Регіональні суспільні системи : монографія / НАН України, ІРД; [відп. ред. Л. К. Семів]. – Львів, 2007. – 496 с.

68. Розенберг Джерри М. Международная торговля: термино-логический словарь / Розенберг Джерри М., М. З. Штернгарц пер. с англ. . — М. : Инфра-М, 1997. — 368 с.

69. Рубан А. Про деякі питання і тенденції сучасної зовнішньої торгівлі України / А. Рубан // Економіка України. − 2000. − №7. − С. 66-69.

70. Руденко Л. В. Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції: підручник / Л. В. Руденко //. − ЦУЛ, 2003. − 614 с.

71. Рут Ф. Р. Міжнародна торгівля та інвестиції / Ф. Р. Рут, А. Філіпенко; [пер. з англ.]. − К. : Основи, 1998. − 743 с.

72. Світогосподарські пріоритети України: зб. наук. праць / НАН України; Об'єднаний ін-т економіки / [А. С. Філіпенко (відп.ред.)]. — К. : Об'єднаний ін-т економіки, 2005. — 124 с.

73. Семів С. Р. Вплив вступу України до СОТ на господарський комплекс споживчої кооперації України / С. Р. Семів // Вісник Львівської комерційної академії. − Випуск 18. Ч. 1. – Львів : Видавництво Львівської комерційної академії, 2005. − С. 235-239. – (Серія економічна).

74. Семів С. Р. Методичні аспекти оцінки ефективності зовнішньоекономічних операцій сільськогосподарських підприємств / С. Р. Семів // Вісник Львівської комерційної академії. – Вип. 6. − Львів: Коопосвіта, 1999. – С. 166-173. – Серія економічна.

75. Семів С.Р. Фактори розвитку інфраструктури ЗЕД споживчої кооперації України / С. Р. Семів // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Споживча кооперація XXI ст.: уроки трансформаційних реформ і перспективи розвитку». – Полтава : РВВПУСКУ, 2008. − С. 80-83.

76. Семів С. Р. Конкурентоспроможність економіки України в умовах євроінтеграції / С. Р. Семів, С. М. Писаренко, Н. Ю. Моренова // Проблемы развития внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект: – сборник научных трудов. – Донецк : ДонНУ, 2006.– С. 884-890.

77. Семів С. Р. Міжнародна кооперація як чинник європейської інтеграції / С. Р. Семів // Вісник Львівської комерційної академії. Вип. 21. – Львів : Видавництво Львівської комерційної академії, 2006. – С. 86-94. – (Серія економічна).

78. Семів С. Р. Вплив світової фінансової кризи на діяльність споживчої кооперації України / С. Р. Семів // Вісті. Діловий випуск. – 2009. − № 12(877). – С. 1-4.

79. Семів С. Р. Потенційні наслідки членства України в СОТ для системи споживчої кооперації / С. Р. Семів, П. О. Куцик, В. О. Шевчук // Споживча кооперація України: історичний досвід, сучасний розвиток, стратегічні орієнтири : збірник наукових доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Львів : Видавництво Львівська комерційної академії, 2010. – С. 131-138.

80. Семів С. Р. Напрями розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств споживчої кооперації у межах транскордонного співробітництва / С. Р. Семів // Пріоритети підвищення ефективності транскордонного співробітництва та зміцнення конкурентоспроможності підприємництва західних регіонів України : зб. матер. / [Т. Г. Васильців, В. В. Борщевський, М. І. Флейчук та ін. ; за ред. Т. Г. Васильціва]. – Львів : ПАІС, 2011. – 168 с.

81. Система світової торгівлі: практичний посібник / В. Т. Пятницький (пер.з англ.). – К. : “К.І.С.”, 2002. – 348 с.

82. Скибінський С. В. Маркетинг : навч. посібник у схемах і таблицях / Київський національний економічний ун-т ім. В. Гетьмана / С. В. Скибінський, В. П. Штуль. — К. : КНЕУ, 2007. — 224 с.

83. Сорокін О. Наша мета – розвиток експортного потенціалу української економіки / О. Сорокін // Діловий вісник. – 2000. − №2. – С. 16-19.

84. Сотников А. Некоторые проблемы внутрирегиональной торговли СНГ / А. Сотников // Мировая экономика и международные отношения. – 2000. − №6. – С. 34-40.

85. Сохацька О. М. Біржова справа: підручник для студ. вищ. навч. закладів / О. М. Сохацька. — [2-ге вид., змін. та доп.]. — Тернопіль : Карт-бланш, 2008. — 632 с.

86. Статистика за кордоном [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/

87. Терьохін С. Експорт-імпорт в СНД / С. Терьохін // Вісник податкової служби. − 2000. − №24. − С. 5-9.

88. Трухачев В. И. Международная торговля : учеб. пособие для студ., обучающихся по экон. спец. / В. И. Трухачев, И. Н. Лякишева, В. Л. Ерохин. — [2-е изд., перераб. и доп.]. — М. : Финансы и статистика, 2008. — 415 с.

89. Тынель А. Курс международного торгового права / А. Тынель, Я. Функ, В. Хвалей. – [2-е изд.]. – Мн. : Амалфея, 2000. – 704 с.

90. Уилксон Д. Международная торговля в малом бизнесе / Д. Уилксон // [пер. с англ., под ред. Л. Е. Стровского]. − М. : Аудит, ЮНИТИ, 1996. − 192 с.

91. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / [А. С. Філіпенко, В. С. Будкін, А. С. Гальчинський та ін.]. – К. : Либідь, 2002. – 470 с.

92. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть : навч. посібник для студ. вищих навч. закладів / [А. С. Філіпенко, В. С. Будкін, А. С. Гальчинський, В.М. Геєць та ін.].— К. : Либідь, 2002. — 470 с.

93. Україна на шляху до європейської інтеграції: економічна безпека, переваги вибору : монографія / Нижник В. М., Філіпенко А. С. Писаренко С. та ін.; В. М. Нижник (заг. ред.). — Хмельницький : ХНУ, 2008. — 307 с.

94. Українські землі у міжнародній торгівлі (IX - середина XVII ст.) / АН України, Ін-т історії України; [відп. ред. М.Ф. Котлер]. − К. : Наук. думка. 1992. − 332 с.

95. Управління зовнішньоекономічною діяльністю : Навч.посібник. − [2-ге вид., випр. і доп.; заг. ред. А. І. Кредісова]. − К. : ВІРА-Р, 2002. - 552 с.

96. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства (організації) : навч. Посібник . − К. : ЦУЛ, 2003. − 186 с.

97. Устинов И. Н. Мировая торговля: статистическо-энциклопедический справочник / И. Н. Устинов. – М. : ЗАО «Издательство «Экономика», 2002. –848 с.

98. Фалком Р. Х. Міжнародні торгові угоди: Стислий виклад / Р. Х. Фалком ; [пер з англ.]. – Будапешт : COLPI, Харків : Око, 1997. − 400 с.

99. Федоренко В. Л. ІНКОТЕРМС-2000. Міжнародні комерційні терміни : метод. посібник / В. Л. Федоренко, Л. М. Стрельбицька / Національна академія Служби безпеки України. — К. : Видавництво Національної академії СБ України, 2006. — 55 с.

100. Філіпенко А. С. Глобальні форми економічного розвитку: історія і сучасність / А.С. Філіпенко. — К. : Знання, 2007. — 670с.

101. Філіпенко А. С. Міжнародні економічні відносини: теорія : підручник для студ. екон. спец. вищих навч. закл. / А. С. Філіпенко. — К. : Либідь, 2008. — 408 с.

102. Фомичев В. И. Международная торговля : учеб. для студ. вузов, обучающихся по спец. "Мировая экономика" / В. И. Фомичев /. — [2. изд., перераб. и доп.]. — М. : ИНФРА- М, 2000. — 446 с.

103. Циганкова Т. М. Міжнародний маркетинг: теоретичні моделі та бізнес-технології / Т. М. Циганкова // Київський національний економічний ун-т. — К. : КНЕУ, 2004. — 400 с.

104. Циганкова Т. М. Міжнародна торгівля: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни / Київський національний економічний ун-т / Т. М. Циганкова, Л. П. Петрашко, Т. В. Кальченко. — К. : КНЕУ, 2003. — 255 с.

105. Циганкова Т.М. Міжнародна торгівля : навч. посібник / Т. М. Циганкова, Л. П. Петрашко, Т. В. Кальченко. – К. : КНЕУ, 2001. – 488 с.

106. Швиданенко О. А. Глобальна конкурентоспроможність: теоретичні та прикладні аспекти / О. А. Швиданенко / Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний ун-т ім. В. Гетьмана. — К. : КНЕУ, 2007. — 312 с.

107. Шевчук В. О. Міжнародна економіка: теорія і практика : підручник / В. О. Шевчук. — [2-ге вид., перероб. і доп.]. — К. : Знання, 2008. — 663 с.

108. Шевчук В. О. Платіжний баланс, економічне зростання і стабілізаційна політика: монографія / В. О. Шевчук. – Львів: Кальварія, 2008. – С. 734.

109. Шиффман С. Техника заключения сделок: Методики, которые действительно работают / С. Шиффман. – М., 2003. − 176 с.

110. Щелкунов В. Маркетингова стратегія реалізації експортного потенціалу української економіки / В. Щелкунов // Фінанси України. – 1999. − №9. – С. 77-83.

111. Яремко Л. А. Геополітика та геоекономіка в системі сучасних міжнародних економічних відносин / Л. А. Яремко // Вісник Львівської комерційної академії. Вип. 22. – Львів : Видавництво Львівської комерційної академії, 2006. – С. 199-202. – (Серія економічна).

112. International Trade Statistic [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.wto.org.

113. The accession process — the procedures and how they have been applied / 4.4. Provision of factual Information on the applicant’s trade regime [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.wto.org/english/thewto_e/ acc_e/ cbt_course_e/c4s4p1_e.htm

114. The Global Competitiveness Report [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.weforum.org/reports.

115. The World’s Biggest Public Companies 2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.forbes.com/global2000/list.

116. World Investment Report [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.unctad.org.

117. World Tarrifs Profile [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.wto.org.

118. World Trade Report [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.wto.org.

119. World Economic Outlook Databases [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.imf.org.